



Cizinecké právo

JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.

Zápatí prezentace

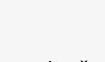


úvodem

- **Cizinecké právo** - soubor těch právní norem, které ukládají cizincům povinnosti, nebo přiznávají cizincům práva, přičemž tyto povinnosti a tato práva jsou odlišná od povinností a práv občanů dotyčného státu
- **Cizinec** - fyzická osoba, která není státním občanem České republiky
- **Vybrané typy řízení:** ve věcech pobytových, včetně vyhoštění
 - ve věcech udělení státního občanství
 - ve věcech mezinárodní ochrany
 - správní řízení (§16 správního řádu)

Zápatí prezentace

2



Státní občanství

- Zák. č. 186/2013 Sb. o státním občanství
- **Způsoby nabývání:** narození
 - určení otcovství (mimo EU genet. zkouška)
 - osvojení
 - nalezení (dítě mladší 3 let, pokud do 6. m nevyjde najevo, že má SO jiné)
- **udělení**
 - prohlášení
 - svěření do náhradní péče
- **Pozbytí:** prohlášením o vzdání se státního občanství

Zápatí prezentace

3

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

udělení

- Řízení vede ministerstvo vnitra
- **Na udělení občanství není právní nárok**
- Řízení je zahajováno na žádost (podává se u krajského úřadu)
 - - lhůta pro rozhodnutí: 180 dnů (u rozkladu 120 dnů)
 - - důležité jsou stanoviska Policie a zpravodajských služeb (pokud obsahují utajované informace, nestávají se součástí spisu)
 - - občanství nelze udělit žadateli, který ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty.
- Občanství se nabyvá dnem složení státoobčanského slibu
- „Slibuji na svou čest věrnost České republice. Slibuji, že budu dodržovat její Ústavu a ostatní zákony České republiky.“ (skládá se u krajského úřadu)

Zápatí prezentace 4

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

udělení

- pokud není slib složen do 12 měsíců, rozhodnutí je zrušeno
- - pokud je žádost zamítnuta, lze podat novou po 2 letech

Zápatí prezentace 5

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Statistika

- **Státní občanství**
- V roce 2015 nabylo celkem státní občanství České republiky 4 917 cizinců, z toho 2 620 bylo uděleno (ve 28 případech se jednalo o osoby, kterým byla v České republice udělena ochrana formou azylu), ostatní ho nabyly
- prohlášením.
- Státní občanství České republiky bylo uděleno nejvíce státním příslušníkům Ukrajiny (1 052 osob), Ruska (317 osob), Vietnamu (270 osob), Rumunska (111 osob) a Slovenska (110 osob).

Zápatí prezentace 6

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

udělení

- - míra integrace
- - trvalý pobyt (5 let, 3 roky u EU)
- - znalost ČJ
- - znalost ústavního systému a základní orientace v kulturně-společenských, zeměpisných a historických realitách
- - trestní bezúhonnost
- - systém státní sociální podpory nebo systém pomoci v hmotné nouzi, VZP, placení daní, pobytový režim, placení výživného apod.
- - podmínky lze prominout

Zápatí prezentace 7

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Správní řád

- § 16 řeší otázku jednacího jazyka
- Úředním jazykem je jazyk český
- Výjimka: slovenský jazyk (pro účastníka řízení, platí jak pro ústní kontakt, tak i písemnosti)
- A) písemnosti (vyžaduje se úředně ověřený překlad)
 - SO x účastník
- Srov. RS 9 As 12/2014 řeší otázku provedení důkazu cizojazyčnou listinou (lze, ale nesmí být pochyb o jejím obsahu)
- B) osobní kontakt (přistupuje tlumočnick)

Zápatí prezentace 8

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Správní řád

- Čl. 37 odst. 4 Listiny „každý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočnicka“
- Pravidla: nutnost „prohlášení“ (srov. Nález ÚS sp. zn. 20/05)
 - tlumočnick je zapsán do seznamu tlumočnicků
 - tlumočení probíhá do mateřského jazyka
 - náklady nese dotyčná osoba (výjimky)
- Srov. čl. 6 odst. 3 písm. e) Evropské úmluvy a ESLP Lauko proti Slovensku (34/1999)

Zápatí prezentace 9

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Správní řád

- Výjimky:
- Náklady nese správní orgán
- Vždy, když tak stanoví zákon (př. azyl), a dále za splnění následujících podmínek:
 - - účastník má státní občanství ČR
 - - hlásí se k národnostní menšině
 - - správní orgán nemá osobu znalou jazyka národnostní menšiny

Zápatí prezentace 10

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Specifika pro azylové řízení

- § 22 azylového zákona
- právo jednat v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět,
- ministerstvo poskytne bezplatně tlumočnicka na úkony, ke kterým byl ministerstvem předvolán nebo vyzván ,
- účastník řízení je oprávněn přizvat si na své náklady tlumočnicka podle své volby.

Zápatí prezentace 11

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Tlumočení

- Základní procesní záruka
- - kdy
- - jazyk
- - tlumočnick (KDO)
- Poučení: - o roli tlumočnicka, povinnosti mlčenlivosti, nestrannosti a objektivitě (před pohovorem)
 - - sdělení terminologie
 - - ověření, zda si navzájem rozumí (v průběhu)
 - - význam slov!!
- Výhrady k tlumočení - protokol (NSS 2 Azs 91/2008)
-

Zápatí prezentace 12

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Pohovor

- - provádí pracovník MV - kvalifikovaná osoba (přítomni právní zástupce, tlumočník, UNHCR)
- - kladen důraz na přesnost tlumočení
- - žadatel vypráví svůj příběh, neklade se důraz na přesnost pojmů
- - nutnost tvrzení relevantních skutečností
- (pozor na nejasnost v pojmech, špatně kladené otázky, nervozita žadatele)
- - zjišťování nejvyšší míry pravděpodobnosti příběhu

Zápatí prezentace 13

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Pohovor

- - rovnoramenný trojúhelník (u nezletilého sedět u něj)
- - brát v úvahu situaci žadatele (osoba stejného pohlaví)
- - kladen důraz na věrohodnost žadatele
- - protokol - podpisy, možnost odmítnout
- - nedostavení se- zastavení řízení
- Dále se tlumočnická účastní fáze seznámení se s podklady a předání správního rozhodnutí

Zápatí prezentace 14

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Literatura

- Kosař, D., Molek, P.: Zákon o azylu. Komentář. Wolters Kluwer, 2010
- www.mvcr.cz, www.nssoud.cz
- Zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR
- Zák. č. 325/1999 Sb., o azylu
- Zák. č. 500/2004 Sb., správní řád
- Zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Zápatí prezentace 15
